

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Ústav pro archeologii

Posudek na bakalářskou práci

Marie Vrzáková. *Životní standardy rolnických domácností v mladším středověku. Výpověď keramických nádob ze zaniklé vsi Spindelbach v Krušných horách.* Ústav pro archeologii, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova. Text 62 str., přílohy 52 str.

Zaniklá středověká ves Spindelbach je mimořádně atraktivní pro výzkum středověkého rolnictva, které operovalo v extrémních agroklimatických podmínkách, v montánním regionu a poměrně daleko od větších tržních center. Z toho důvodu byla předmětem dlouhodobého interdisciplinárního výzkumu, na kterém se podílely Ústav pro archeologii FF UK, Ústav archeologické památkové péče SZ Čech v Mostě, v.v.i. a Česká zemědělská univerzita. V areálu zaniklé vsi probíhal mimo jiné archeologický odkryv (2010–2012, 2014), který dosud nebyl kompletně vyhodnocen. Do finálního vyhodnocení a přípravy publikace jsou zapojováni studenti a doktorandi ÚPA. Marie Vrzáková je pověřena úkolem zpracovat příslušný keramický nálezový fond. Z toho důvodu jí byla zadáno téma, díky němuž se mohla seznámit s výzkumem zaniklých středověkých vsí obecně, se současným stavem poznání Spindelbachu a způsoby, jakým je vyhodnocována středověká keramika. Při vypracování bakalářské práce mohla využít četnou literaturu (J. Crkal, E. Černá, K. Derner, J. Horák, P. Houfková, T. Klír), předcházející absolventské práce (L. Hylmarová) a také konzultace s objevitelem a znalcem lokality Jiřím Crkalem (Výsluní).

Téma práce bylo původně zadáno širěji. V průběhu řešení jsem ho ale autorce doporučil z kapacitních důvodů zúžit a pojmout ho jako pilotní studii pro plánovanou magisterskou práci. Proto se nyní autorka věnovala pouze keramickým nálezům z nejbohatší archeologické sezóny 2011.

První část předkládané práce má povahu rešerše. Autorka na základě literatury charakterizuje zaniklou ves Spindelbach, její dosavadní výzkum, geografické rámcové podmínky a nálezovou situaci (*kap. 2–4*).

Jádrem bakalářské práce je druhá část (*kap. 5–6*), věnovaná analýze vzorku keramického souboru, konkrétně nálezů z roku 2011 (1652 zlomků, z toho 322 typických). Cílem byla pouze deskripce a klasifikace zlomků, nálezový kontext zůstal z kapacitních důvodů stranou. Autorka vychází z deskriptivních přístupů Ladislava Čapka a Pavla Vařeky, popř. dalších badatelů.

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Ústav pro archeologii

Inspiruje se také způsobem, jakým je popisována a klasifikována keramika z blízkého hornického sídliště Kreamsiger (K. Derner). V souboru z roku 2011 vyčleňuje několik hlavních keramických skupin a tříd, do kterých řadí jednotlivé nálezy. Součástí práce je deskripce každého zlomku (technologie, morfologie, výzdoba, stupeň fragmentace, stopy použití původní nádoby). Kresebnou dokumentaci autorka dostala k dispozici, jejím autorem je Martin Černý. Na základě analýzy autorka charakterizuje keramický soubor z hlediska technologie, typologie, výzdoby a také funkčního využití nádob. Rovněž ho srovnává se souborem z Kreamsigeru, jenž byl ale uzavřen o století dříve, a rámcově ho datuje do 2. poloviny 13. století až 2. poloviny 15. století. Upozorňuje na heterogenost keramického souboru, v němž se zřejmě odráží více výrobních středisek. Keramické nádoby mohli obyvatelé Spindelbachu získávat v nejbližších tržních centrech, kterými byla Přísečnice a vzdálenější Kadaň.

Třetí část práce, která má opět povahu rešerše, se zabývá klíčovými zaniklými středověkými vesnicemi, které byly odkryty v České republice (*kap. 7*). Autorka podává jejich základní charakteristiku s cílem porovnat je se zaniklým Spindelbachem (*kap. 8*). Poněkud nesystémově je v rámci této kapitoly charakterizováno i hornické sídliště Kreamsiger. Řešením by bylo detailnější zhodnocení a komparace v samostatné kapitole.

Bakalářská práce Marie Vrzákové naplňuje základní požadavky, které jsou na tento druh prací kladené. Silnou stránkou je pečlivá deskripce a klasifikace keramického souboru. Naopak vlastní textová část je místy poměrně chaotická a výběr nebo uspořádání informací nejsou vždy optimální. Z toho důvodu leží práce na rozhraní klasifikace „velmi dobře“ a „dobře“. S ohledem na komplexnost tématu a zaujetí autorky pro dané téma nicméně navrhuji „velmi dobře“.

V Praze, 3. září 2024

Doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.